

# STRATEGIA GMINY ŁAZY NA LATA 2022- 2030

---



# Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030

## Spis treści

1.	WSTĘP DO STRATEGII ROZWOJU GMINY ŁAZY NA LATA 2022-2030 .....	5
1.1	Cel Strategii .....	7
1.2	Przesłanki aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy .....	7
1.3	Mechanizmy finansowania realizacji Strategii Gminy Łazy.....	7
2.	CZEŚĆ METODYCZNA .....	9
2.1	Metodyka prac nad Strategią.....	9
2.2	Struktura Strategii Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030 .....	10
2.3.	Zasady i tryb prac nad Strategią.....	11
2.4.	Uwarunkowania programowe .....	12
3.	DIAGNOZA W WYMIARZE SPOŁECZNYM, GOSPODARCZYM I PRZESTRZENNYM STANU GMINY ŁAZY .....	18
3.1	Kluczowe wyzwania Gminy Łazy.....	24
3.2	Wnioski z analizy strategicznej .....	26
4.	WIZJA I MISJA GMINY ŁAZY.....	30
5.	WSKAŹNIKI BAZOWE DO AKTUALIZOWANEJ STRATEGII ROZWOJU GMINY ŁAZY	30
6.	REKOMENDACJE STRATEGICZNE.....	37
6.1	Cele strategiczne – zadania.....	41
7.	MONITOROWANIE I EWALUACJA .....	44
7.1	Metodologia funkcjonowania i monitorowania Strategii .....	44
7.2	Wskaźniki pomiaru realizacji celów strategicznych .....	46
	ZAŁĄCZNIK 1 – Lista uczestników prac nad tworzeniem Strategii Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030 .....	49

## Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030

**Szanowni Państwo,**

*Strategia rozwoju jest jednym z najważniejszych dokumentów programowych Gminy Łazy, który od lat powstaje w trosce o gospodarkę, społeczeństwo i rozwój lokalny oraz określa podstawowe priorytety i kierunki działania Gminy. Dla zapewnienia skutecznego i dynamicznego rozwoju niezbędna jest najwyższej jakości organizacja pracy oparta na ściśle określonych oraz powszechnie rozumianych celach. Dzięki opracowaniu, wdrożeniu i realizacji planów strategicznego rozwoju Gminy Łazy możliwy będzie kompleksowy i wszechstronny progres, a realizacja zadań strategicznych ma przynieść zauważalne i wymierne, dalece pozytywne efekty.*

*Stawiając na dynamikę rozwoju obszarów naszej aktywności społeczno-gospodarczej od lat trwamy w poszukiwaniu rozwiązań sprzyjających dynamizacji naszych przedsiębiorstw, stowarzyszeń, organizacji, poprawy funkcjonowania instytucji i jednostek organizacyjnych działających w ramach struktur organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Łazach. Położenie Gminy Łazy na terenie Jury Krakowsko-Częstochowskiej oraz bliskość dużych ośrodków miejskich i dobre z nimi skomunikowanie sprzyjają zapewnieniu jak najlepszych warunków przyszłym inwestorom. Determinacja samorządu skupiona jest na poprawie sytuacji na rynku pracy poprzez rozwój przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej zarówno w Łazach jak i na terenach wiejskich.*

*Z myślą o szkolnictwie i wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społecznym skupiliśmy się także na staraniach mających na celu nieustanne zwiększanie oferty edukacyjnej naszych szkół, a co za tym idzie podnoszenie poziomu kształcenia dzieci i młodzieży przez placówki edukacyjne funkcjonujące na terenie naszej gminy. To obok rozwoju gospodarczego oraz szeroko rozumianego bezpieczeństwa społecznego stało się naszym priorytetem.*

*Wszystkie nasze działania mają na celu poprawę sytuacji społecznej Gminy Łazy oraz komfortu życia jej mieszkańców. Dostrzegamy nieustanną potrzebę rozwoju biznesowo-administracyjno-społecznego, który powinien być skoncentrowany nie tylko na płaszczyźnie lokalnej, ale przede wszystkim regionalnej, ogólnokrajowej i międzynarodowej. Jednocześnie wykorzystując naukowe metody analityczne przeszłości staramy się przewidzieć zmiany w otoczeniu, aby w porę na nie reagować.*

*Monitorując dotychczasowe działania Gminy Łazy możemy z całą stanowczością powiedzieć, że znaleźliśmy się w teraźniejszości, na którą byliśmy przygotowani. Co więcej Gmina Łazy znajduje*

## **Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030**

*się w miejscu, z którego możemy wykonać krok do przodu i podążać w kierunku sprawnego i skutecznego rozwoju.*

*Strategia Rozwoju Gminy Łazy jest programem, który powstał we współpracy ekspertów z pracownikami Urzędu Miejskiego w Łazach i jednostek organizacyjnych, następnie został poddany konsultacjom społecznym. Ta współpraca pokazuje, że każdy w mniejszym lub większym stopniu może wpływać na przemiany społeczne i gospodarcze zachodzące w naszym otoczeniu. Jestem przekonany, że realizacja misji, zadań i celów Strategii będzie niosła pozytywne efekty dla wszystkich mieszkańców, pozwoli uchronić Gminę od niebezpieczeństw oraz umożliwi skorzystać z szans napotkanych na drodze do rozwoju.*

*Maciej Kaczyński*

*Burmistrz Łaz*

### 1. WSTĘP DO STRATEGII ROZWOJU GMINY ŁAZY NA LATA 2022-2030

**Strategia rozwoju jest zasadniczym dokumentem planowania rozwoju lokalnego.** „Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030” jest podstawowym dokumentem planistycznym Gminy Łazy spełniającym kilka podstawowych funkcji: polityczną, informacyjną, marketingową oraz implementacyjną.

Rysunek 1 Funkcje strategii.

FUNCKJE STRATEGII			
POLITYCZNA	INFORMATYCZNA	MARKETINGOWA	IMPLEMENTACYJNA
określa politykę władz lokalnych w perspektywie długookresowych celów rozwojowych gminy	informuje społeczność lokalną, podmioty gospodarcze, instytucje lokalne i zewnętrzne o priorytetach rozwojowych przyjętych przez władze gminy	pomaga w promocji i zwiększeniu rozpoznawalności gminy	wskazuje sposoby wdrożenia i realizacji założeń strategicznych

Źródło: Opracowanie własne.

**Strategia rozwoju gminy** powinna wskazywać kierunki **rozwoju** społecznego, gospodarczego i przestrzennego. Pełni także rolę włączającą społeczność lokalną w sprawy **gminy**, np. poprzez proces konsultacji czy oceny działań samorządowców.

Niniejszy dokument stanowi strategię rozwoju gminy w rozumieniu *Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2021 r. poz. 1834 z późn. zm.). W dniu 13 listopada 2020 r. wszedł w życie nowy pakiet przepisów dotyczących polityki rozwoju – *Ustawa z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2022 r. poz. 1079), której celem jest realizacja postanowień *Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)* w zakresie konsolidacji systemu zarządzania rozwojem Polski i etapowego wprowadzania systemu zintegrowanych strategii (krajowej,

## Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030

wojewódzkiej, gminnej i ewentualnie ponadlokalnej, sporządzanej dla grupy sąsiadujących lub powiązanych ze sobą funkcjonalnie gmin).

Poza integracją strategii rozwoju na różnych poziomach administracji, celem nowelizacji przepisów była także integracja w dokumentach strategicznych wymiaru społecznego i gospodarczego z przestrzennym. Dzięki tym zmianom strategia rozwoju gminy, po raz pierwszy w polskim ustawodawstwie, zyskała podstawę prawną (ustawa o samorządzie gminnym), która określa też konkretny zakres i procedurę sporządzania strategii.

W ramach prac nad strategią rozwoju przeprowadzono diagnozę, której celem była analiza potencjału społeczno-gospodarczego Gminy Łazy. Opracowany dokument, stanowiący odrębny raport, jest punktem wyjścia do konstruowania kierunków działań, a następnie celów i przedsięwzięć strategicznych. W niniejszej Strategii uwzględniono najważniejsze wnioski z Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Łazy.

Strategia rozwoju gminy jest spójna ze strategią rozwoju województwa oraz strategią rozwoju ponadlokalnego, obejmującą tę gminę.<sup>1</sup>

Strategia rozwoju gminy zawiera wnioski z diagnozy oraz określa w szczególności:

- (1) cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;
- (2) kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;
- (3) oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia;
- (4) model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy;
- (5) ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie;
- (6) obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668 oraz z 2021 r. poz. 1038 i 1834), wraz z zakresem planowanych działań;
- (7) obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań;
- (8) system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych;
- (9) ramy finansowe i źródła finansowania.

---

<sup>1</sup> Art. 10e. Dz.U.2022.559

# Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030

## 1.1 Cel Strategii

Celem realizacji strategii jest wdrożenie działań zmierzających do zrównoważonego i długotrwałego rozwoju Gminy Łazy.

## 1.2 Przesłanki aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy

Przesłanki uzasadniające potrzebę aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Łazy wynikają z następujących czynników:

- (1) Ze zmian legislacyjnych;
- (2) Ze zmian, jakie nastąpiły zarówno w gminie, jak i w jej otoczeniu;
- (3) Zmian wynikających z nowych zasad i wymagań Unii Europejskiej w zakresie zarządzania regionem;
- (4) Zmian w opracowaniach strategicznych na szczeblu krajowym, wojewódzkim, regionalnym a przede wszystkim unijnym, do których powinna być także dostosowana zaktualizowana wersja strategii;
- (5) Realizacji przedsięwzięć zawartych w Strategii Gminy Łazy na lata 2015-2020.

Ponadto strategia gminy nie może mieć charakteru zamkniętego, gdyż jedną z integralnych zasad opracowywania strategicznych dokumentów jest zasada otwartości wyrażająca potrzebę ciągłego aktualizowania i dostosowywania ich do ewoluującej rzeczywistości.

## 1.3 Mechanizmy finansowania realizacji Strategii Gminy Łazy

Kluczowy czynnik sukcesu Strategii Gminy stanowią jej źródła finansowania. Brak budżetu na cele strategiczne uniemożliwia realizację jej założeń. Stąd w ramach przyjętego modelu zarządzania strategicznego miastem ten obszar został szczególnie uwypuklony. Realizacja celów rozwojowych przekłada się na stworzenie tzw. budżetu zadaniowego. Zarządzanie rozwojem, również w kontekście ustawy o finansach publicznych, jest ściśle powiązane z Wieloletnią Prognozą Finansową. Poniżej znajduje się wykaz przykładowych dostępnych źródeł finansowania Strategii wyrażony w formie graficznej.

## Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030

Rysunek 2 Główne źródła finansowania realizacji Strategii Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030.



Źródło: Opracowanie własne.

**Tabela 1** Obecne standardowe źródła finansowania realizacji strategii

<b>Obecne standardowe źródła finansowania realizacji strategii</b>
(1) Dochody podatkowe z tytułu podatków i opłat lokalnych
(2) Dochody z majątku gminy
(3) Dotacje celowe
(4) Obligacje municypalne
(5) Odsetki od środków na rachunkach bankowych
(6) Pozostałe dochody
(7) Przychody zwrotne jednostek samorządu terytorialnego
(8) Subwencje ogólne z budżetu państwa
(9) Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa

Źródło: Opracowanie własne.

**Tabela 2** Dodatkowe źródła finansowania realizacji strategii

<b>Dodatkowe źródła finansowania realizacji strategii</b>
(1) Finansowanie hybrydowe
(2) Fundusze unijne
(3) Fundusze krajowe
(4) Kredyty i pożyczki



## Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030

(5) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
(6) Partnerstwo Publiczno-Prywatne
(7) Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
(8) Inne źródła

Źródło: Opracowanie własne.

## 2. CZĘŚĆ METODYCZNA

### 2.1 Metodyka prac nad Strategią

Opracowanie *Strategii Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030* było okazją do przeprowadzenia otwartych rozmów z przedstawicielami różnych środowisk gminnych. Dyskusje obejmowały analizę obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej gminy oraz możliwości jej dalszego rozwoju. Efektem prowadzonych rozmów było uzyskanie odpowiedzi na pytania: „dokąd zmierzamy?”, „co chcemy osiągnąć?” oraz „w jaki sposób chcemy to osiągnąć?”. Dało to podstawy do skonstruowania dokumentu, który ma służyć wszystkim mieszkańcom gminy.

Prace nad dokumentem Strategii opierały się na wykorzystaniu szeregu wzajemnie uzupełniających się metod prac analitycznych i partycypacyjnych, do których należały:

- analiza danych zastanych (w tym analiza trendów / tendencji społeczno-gospodarczych i przestrzennych zachodzących w gminie i jej otoczeniu w ostatnich latach wraz z określeniem konsekwencji i wyzwań rozwojowych),
- badania ankietowe wśród mieszkańców,
- analizy strategiczne,
- spotkania warsztatowe przedstawicieli Urzędu Miejskiego w Łazach oraz Rady Miejskiej w Łazach,
- spotkania informacyjne, warsztatowe i konsultacyjne z przedstawicielami samorządu lokalnego, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi, mieszkańcami.

Podczas prac nad dokumentem strategicznym wzięto pod uwagę dane pochodzące ze źródeł pierwotnych oraz zastanych. W strategii zawarto kluczowe wyniki przeprowadzonych prac nad *Diagnozą sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Łazy*. Wykorzystano również dane pochodzące z zasobów Urzędu Miejskiego w Łazach, opracowane przez poszczególne wydziały i jednostki organizacyjne na potrzeby diagnozy oraz budowy nowej strategii rozwoju Gminy, tj. m.in.:

- *Raport o stanie Gminy Łazy za 2021 rok*,
- *Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Łazy na lata 2021-2027*.

## Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030

Ponadto do opracowania przedmiotowej Strategii wykorzystano dane zawarte w *Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Łazy na lata 2021-2027* pochodzące m.in. z badań ankietowych, przeprowadzonych za pośrednictwem kwestionariusza ankietowego, w których mieszkańcy gminy pytani byli o ogólne warunki życia i dotyczące ich problemy społeczne.

Podstawą założeń Strategii jest *Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Łazy* (Diagnoza), w której przedstawiono pogłębioną analizę społeczno-gospodarczą i przestrzenno-środowiskową gminy. Strategia powstała w oparciu o Diagnozę, a także na podstawie wniosków zgłoszonych podczas konsultacji społecznych oraz warsztatów organizowanych w trakcie procesu jej tworzenia. Po zebraniu i przeanalizowaniu wszystkich danych, opracowano Projekt 1.0 *Strategii Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022–2030*, który został poddany konsultacjom społecznym.

### 2.2 Struktura Strategii Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030

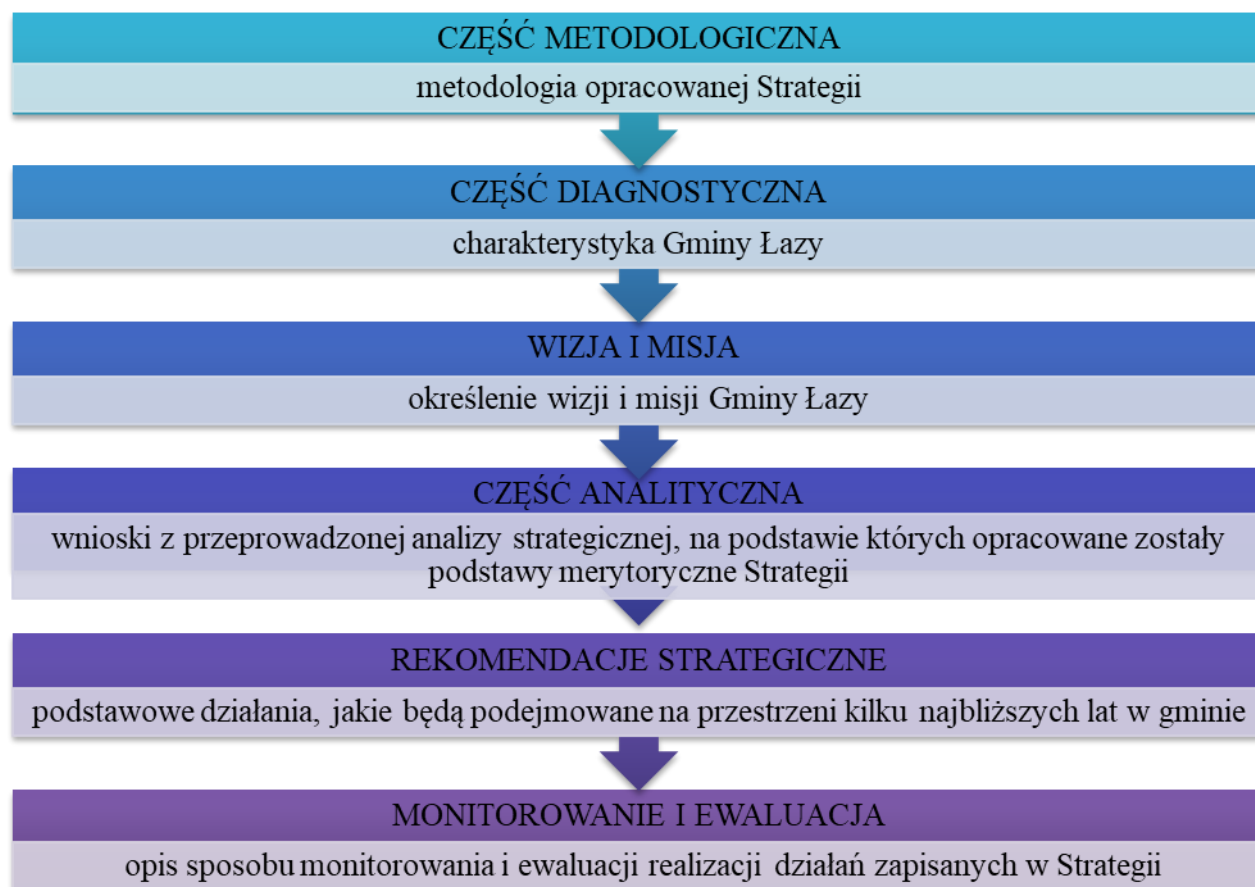
*Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030* została przygotowana zgodnie z zasadami metodyki eksperckiej. W ramach prac nad dokumentem zrealizowano:

- (1) analizę istniejących w mieście dokumentów strategicznych,
- (2) analizę danych zastanych,
- (3) analizy strategiczne,
- (4) spotkania warsztatowe.
- (5) zdefiniowanie wizji oraz zaktualizowanie misji rozwoju gminy,
- (6) analizę i weryfikację zmian w zakresie zasobów wewnętrznych i tendencji zewnętrznych budując pozycję strategiczną,
- (7) weryfikację przedsięwzięć i kluczowych obszarów strategicznych,
- (8) określenie założeń dla wdrażania i monitorowania celów strategicznych.

Konstrukcja *Strategii Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030* odpowiada logice procesu strategicznego i obejmuje części, które przedstawia poniższy rysunek:

## Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030

Rysunek 3 Logika procesu strategicznego.



Źródło: Opracowanie własne.

### 2.3. Zasady i tryb prac nad Strategią

Przy pracy nad aktualizacją dokumentu przyjęto założenia, które przedstawia poniższy rysunek:

Rysunek 4 Założenia do aktualizacji strategii.

## Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030



Źródło: Opracowanie własne.

Prace nad Strategią zrealizowano w trzech etapach. Etap pierwszy Strategii dotyczy próby oceny, w jakim punkcie rozwojowym znajduje się obecnie Gmina Łazy.

Punktem wyjścia do etapu drugiego była refleksja związana z odpowiedzią na pytania dotyczące wyobrażenia Gminy Łazy w perspektywie lat 2022-2030. Kluczowym elementem tego etapu było między innymi osadzenie Strategii gminy w perspektywach rozwoju gminy zgodnie z priorytetami perspektywy unijnej na lata 2021-2027, tj.:

- inwestycje w transformację klimatyczną,
- inwestycje w transformację cyfrową,
- działania ukierunkowane wprost na niwelowanie negatywnych skutków pandemii w obszarach społecznych, gospodarczych i środowiskowych.

Trzeci etap związany jest z koncepcją zarządzania wartością gminy (Value Regional Management). Polegał na zweryfikowaniu i aktualizacji zapisów kierunków strategicznych.

### 2.4. Uwarunkowania programowe

Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030 stanowi dokument bazowy, który określa, jakie działania powinny być wdrażane, aby wspierać dalszy rozwój Gminy, przede wszystkim w sferze społecznej i gospodarczej, ale także wpływać na ożywienie sfery kulturalnej i turystycznej

## **Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030**

z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju. Przy jej formułowaniu, pod uwagę wzięto założenia obowiązujących dokumentów strategicznych wyższego rzędu, tj.:

- a) **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**
- b) **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,**
- c) **Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2030"-Zielone Śląskie.**
- d) **Regionalna Strategia Innowacji 2030**

### **a) Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**

Głównym celem strategii jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

W dokumencie określono następujące cele szczegółowe:

- cel szczegółowy I – trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną,
- cel szczegółowy II – rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony,
- cel szczegółowy III – skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.

### **b) Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030**

Jest to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Głównym celem polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co stworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Powyższy cel realizowany jest poprzez trzy cele szczegółowe polityki regionalnej:

- Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.
- Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.
- Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

### **c) Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2030"-Zielone Śląskie.**

Strategia zakłada cele strategiczne i operacyjne, które mają posłużyć do osiągnięcia wizji województwa śląskiego w 2030 roku w brzmieniu: „*Województwo śląskie będzie nowoczesnym*

## Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030

*regionem europejskim o konkurencyjnej gospodarce, będącej efektem odpowiedzialnej transformacji, zapewniającym możliwości rozwoju swoim mieszkańcom i oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku”.*

Aby możliwe było osiągnięcie tak określonej wizji, to działania skoncentrowano na czterech celach strategicznych, a mianowicie:

- Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej;
- Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca;
- Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni;
- Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym.

### **d) Regionalna Strategia Innowacji 2030:**

Założenia inteligentnych specjalizacji w ramach Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego stanowią priorytetowe obszary, symbiozę różnych technologii, produktów i usług wypracowanych oraz oferowanych na rynku krajowym i zagranicznym przez podmioty regionalnego ekosystemu innowacji, które dzięki wsparciu finansowemu w ramach m.in. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2021- 2027, mogą uzyskać przewagę konkurencyjną na arenie międzynarodowej i przyczynić się do wzrostu gospodarczego oraz poprawy jakości życia mieszkańców regionu.

#### Inteligentna specjalizacja – Energetyka

Zgodnie z komunikatem opublikowanym w roku 2019 przez Komisję Europejską głównym celem UE jest osiągnięcie do roku 2050 neutralności klimatycznej. Polityka energetyczna Polski do 2040 r.

- strategia rozwoju sektora paliwowo-energetycznego (PEP2040), oparta na trzech filarach: sprawiedliwa transformacja, zeroemisyjny system energetyczny oraz dobra jakość powietrza – ma na celu wykorzystanie krajowego potencjału gospodarczego, surowcowego, technologicznego i kadrowego oraz stworzenie poprzez sektor energii dźwigni rozwoju gospodarki. W perspektywie do 2030 roku dyrektywa RED II (w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych) nakłada na Państwa członkowskie obowiązek zapewnienia warunków dla prosumentów energii odnawialnej do wytwarzania energii odnawialnej, również na własne potrzeby oraz do przechowywania i sprzedawania swoich nadwyżek produkcji odnawialnej energii elektrycznej. Dyrektywa odnosi się również do możliwości współdziałania odbiorców końcowych w ramach społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej.

## **Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030**

### Inteligentna specjalizacja – medycyna

Skala finansowania potrzeb zdrowotnych, wyrażona jako udział wydatków systemu ochrony zdrowia w PKB, jest w Polsce niska w porównaniu do innych krajów europejskich. Skutkuje to niewystarczającą podażą świadczeń zdrowotnych w porównaniu do uzasadnionych potrzeb zdrowotnych ludności. Środki finansowe wydatkowane są głównie na tzw. medycynę naprawczą, a nie na zapobieganie chorobom. W ten sposób leczenie jest kosztowne, a brak jego koordynacji i ciągłości powoduje, że niejednokrotnie efekty leczenia ulegają zaprzepaszczeniu. Utrzymuje się niekorzystna struktura kosztów świadczeń zdrowotnych, finansowanych ze środków NFZ, z ponad 52% udziałem kosztów leczenia szpitalnego w 2018 r. Świadczy to o niedostatecznej roli ambulatoryjnej opieki zdrowotnej oraz zbyt częstym diagnozowaniu i leczeniu pacjentów w trybie hospitalizacji.

### Inteligentna specjalizacja - Technologie informacyjne i komunikacyjne

W latach 2021-2030 należy spodziewać się przełomu w obszarze technologii komunikacyjnych i informacyjnych w wyniku wdrożenia na szeroką skalę sieci 5G oraz wprowadzenia w zastosowaniach cywilnych komputerów kwantowych. Większa moc obliczeniowa w połączeniu z większym potencjałem przesyłowym otwierać będzie nową przestrzeń dla aplikacji w obszarach takich, jak: inteligentne miasto, zdalny monitoring i wsparcie określonych grup społecznych (osoby starsze, chore, niepełnosprawne, izolowane), inteligentne produkty, przemysłowy Internet Rzeczy. Jednocześnie skok technologiczny wymagać będzie sformułowania odpowiedzi na pytania dotyczące granic etyczności i moralności integracji człowieka z jego cyfrowym odpowiednikiem, przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu oraz bezpieczeństwa. Rozwiązania na bazie sztucznej inteligencji i blockchain będą wykorzystywane w gospodarce, administracji publicznej, a także przez mieszkańców. Potencjał firm, jednostek naukowych i klastrów działających dziś w województwie śląskim stanowi silny fundament dla rozwoju nowych produktów i usług wspierających dalszą integrację świata realnego ze światem cyfrowym. Wysoki poziom zurbanizowania Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii pozwala na testowanie nowych rozwiązań w obszarze inteligentnego miasta. Z kolei obecność dużej liczby przedsiębiorstw przemysłowych przyczyni się do rozwinięcia w tym regionie aktywności dostawców technologii przemysłowego Internetu Rzeczy. Na styku z pozostałymi inteligentnymi specjalizacjami rola firm ICT będzie istotna w zakresach: bezpieczeństwa infrastruktury energetycznej w kontekście rozproszonej energetyki i inteligentnych sieci energetycznych; inteligentnej medycyny (urządzenia) i medycyny zdalnej (procesy i procedury leczenia); zarządzania środowiskiem pod kątem monitorowania skutków zmian klimatycznych i zarządzania zasobami.

### Inteligentna specjalizacja – Przemysły wschodzące.

Przemysły wschodzące stanowią nowe lub istniejące sektory gospodarki i łańcuchy wartości, które rozwijają się w nowe gałęzie przemysłu, przyszłościowe dla rozwoju regionu. Przemysły wschodzące są kreowane i wzmacniane przy udziale technologii międzysektorowych, innowacyjnych, kreatywnych usług oraz zmian społecznych, wynikających z ekologicznych i zasobooszczędnych rozwiązań. *Przemysły kreatywne* (Creative industries) – Obejmują branże związane z tworzeniem, produkcją i/lub dystrybucją dóbr i usług kreatywnych oraz włączeniem elementów kreatywnych w szersze procesy i inne sektory. *Przemysły mobilności* (Mobility industries) dotyczą optymalizacji mobilności towarów i osób poprzez połączenie różnych środków i dróg transportu (w szczególności samochodu/drogi, pociągu/kolei, samolotu/powietrza i statku/wody), optymalizacji efektywności wykorzystania zasobów lub zmniejszenia kosztów albo oddziaływania mobilności na środowisko.

Przemysły wchodzące mają szczególne znaczenie dla województwa śląskiego w kontekście procesu transformacji przemysłowej, którą region powinien przeprowadzić w najbliższej dekadzie. Stwarzają one perspektywy zatrudnienia osób pierwotnie pracujących w innych przemysłach dzięki nabywaniu nowych kwalifikacji w centrach szkoleniowych i na uczelniach. W związku z tym szczególną rolę mogą odgrywać sieci współpracy przedsiębiorstw, podmiotów edukacyjnych i szkoleniowych w ramach Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

### Inteligentna specjalizacja – Zielona gospodarka

Wzrost świadomości przedsiębiorstw i jednostek samorządu terytorialnego, dotyczącej skutków zmian klimatycznych, a także ograniczonego dostępu do zasobów naturalnych, spowodował w ostatnich latach wzmożone zainteresowanie nowymi rozwiązaniami, powiązаныmi z ograniczeniem emisji, zużycia zasobów oraz oddziaływania na środowisko naturalne, a także z wprowadzaniem zmian produktowych, pozwalających na łatwiejszy odzysk i ponowne wykorzystanie produktów i ich części.

Istotą regionalnej inteligentnej specjalizacji „Zielona gospodarka” jest w tym kontekście generowanie i wdrażanie innowacyjnych, niskoemisyjnych, zasobooszczędnych i sprzyjających włączeniu społecznemu rozwiązań dla rozwoju gospodarki regionu przy jednoczesnej realizacji celów środowiskowych, określonych w dokumentach strategicznych, realna poprawa stanu jakości środowiska i warunków życia w województwie śląskim. Zielona gospodarka jest ściśle związana ze specjalizacją „Energetyka” w kontekście odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej ze specjalizacją „Technologie informacyjne i komunikacyjne” przez pryzmat wykorzystania



## Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030

systemów informacyjnych (wielkie zbiory danych, optymalizacja procesów w czasie rzeczywistym) oraz z przemysłami wschodzącymi, w których szczególne znaczenie mają: optymalizacja procesowa, optymalizacja zasobów i zrównoważone wzornictwo. Kluczową rolę dla województwa śląskiego – zarówno pod kątem jakości życia, jak i zapewnienia ciągłości funkcjonowania przedsiębiorstw przemysłowych – odgrywają czyste powietrze i dostęp do wody.

W latach 2021-2030 zarówno przedsiębiorstwa, jak i jednostki samorządu terytorialnego będą mierzyć się z wyzwaniem **dażenia do neutralności klimatycznej**, w tym do: obniżenia śladu węglowego, zapewnienia łańcuchów wartości funkcjonujących w gospodarce o obiegu zamkniętym **oraz wdrożenia inteligentnych systemów zarządzania, pozwalających na świadome oddziaływanie na działania własne i innych, zmierzające do ograniczenia wpływu człowieka na środowisko**. Jednocześnie wyzwaniem będzie dostęp do wody, świeżego powietrza i zdrowej żywności. Obszar „Zielonej gospodarki” cechuje się istotnym z perspektywy województwa śląskiego potencjałem gospodarczym, a wzrastające wymagania i zaostżenia standardów środowiskowych oraz presje społeczne są dodatkowo katalizatorem jego dalszego rozwoju.

### 3. DIAGNOZA W WYMIARZE SPOŁECZNYM, GOSPODARCZYM I PRZESTRZENNYM STANU GMINY ŁAZY

Diagnoza w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym przedstawia opis sytuacji gminy Łazy który został przygotowany w ramach procesu tworzenia projektu *Strategii Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022–2030*. Poniżej przedstawiono kluczowe wnioski dla poszczególnych obszarów. Pełne opracowanie znajduje się w dokumencie „*Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Łazy*”.

Diagnoza jest spójna z postanowieniami art. 10a. ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju<sup>2</sup>. Rozdział stanowi ważny punkt wyjścia do dalszych decyzji planistycznych w Strategii, a informacje w nim zebrane pomogły sformułować cele i kierunki działań.

#### **Demografia**

Struktura ludności mieszkańców gminy Łazy pokazuje, iż grupa wiekowa 20 - 59 lat jest najliczniejszą grupą z badanych, niemniej zaobserwowano znaczący spadek liczby mieszkańców w tej grupie w stosunku do 2018 r. Ponadto obserwuje się tendencję starzejącego się społeczeństwa. Dla polityki społecznej Gminy Łazy jednym z centralnych problemów będzie proces starzenia się jej ludności. Podobnie jak liczba urodzeń, również liczba zgonów w istotnym stopniu zależy od struktury wieku społeczeństwa. Wyniki wszystkich scenariuszy prognozy wskazują jednoznacznie, że liczba ludności w starszym wieku będzie się systematycznie zwiększać. Wszystkie scenariusze przewidują, że do 2050 r. odsetek ludności w wieku 65 lat i więcej wzrośnie około dwukrotnie. Wzrost liczby osób sędziwych (wieku 85 lat i więcej) będzie, w tym samym okresie, blisko pięciokrotny.

#### **Rynek Pracy**

Notuje się tendencję spadkową udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności gminy Łazy. Na dzień 30.11.2021 r. w Gminie Łazy zarejestrowanych było 314 bezrobotnych, w tym 168 (54%) kobiet i 34 bezrobotnych uprawnionych do zasiłku dla bezrobotnych. Jest to znacznie mniej w porównaniu do stanu na początku roku, na dzień 31.01.2021 r., kiedy zarejestrowanych było 407 bezrobotnych, w tym 202 (53%) kobiet i 54 bezrobotnych z prawem zasiłku dla bezrobotnych. Analiza danych GUS pod kątem liczby osób pracujących, zamieszkujących w gminie Łazy pokazuje wzrost liczby mężczyzn pracujących, choć ogólna liczba osób zatrudnionych

---

<sup>2</sup> Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tj. Dz. U. 2022 poz. 1846).

## Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030

z gminy w badanym okresie waha się z tendencją wzrostową. Oznacza to, że zwiększa się również liczba kobiet niezatrudnionych.

### ***Opieka zdrowotna i bezpieczeństwo***

Jak wynika z przeprowadzonej ankietyzacji dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej jest znacznie łatwiejszy niż w innych gminach ze względu na ilość ośrodków zdrowia oraz liczbę gabinetów prywatnych. W zakresie poradni specjalistycznych pacjenci mogą korzystać zarówno z usług podmiotów publicznych i prywatnych. Wg danych uzyskanych z przeprowadzonej ankietyzacji ustalono, iż aż 41,6% respondentów z gminy Łazy nie jest zadowolonych z dostępu do opieki zdrowotnej (ośrodki zdrowia, specjaliści), zadowolonych jest natomiast 31,5%.

W Gminie Łazy działa 7 jednostek ochotniczych straży pożarnych, w tym 5 włączonych jest do Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego. Są to jednostki: OSP Ciągowice, OSP Chruszczobród, OSP Grabowa, OSP Niegowonice i OSP Wiesiółka.

Jednostki OSP wyposażone są w nowoczesny sprzęt przeciwpożarowy, posiadają łącznie 15 samochodów: 1 ciężki samochód gaśniczy, 6 średnich samochodów gaśniczych, 6 samochodów lekkich, autobus i mikrobus oraz pojazd specjalny typu quad z przyczepą.

Z danych wynika, iż jako główne przyczyny interwencji odnotowano: spożywanie alkoholu, zakłócanie ładu i porządku, przemoc w rodzinie, zabezpieczanie i obsługa zdarzeń drogowych, kradzieże i rozboje, bójki i pobicia, poszukiwanie osób zaginionych. Interwencje policyjne odnośnie niewłaściwego zachowania osób spożywających alkohol dotyczyły: używania słów nieprzyzwoitych, zanieczyszczania - zaśmiecania miejsc publicznych i zakłócania porządku publicznego.

Jako przyczyny braku poczucia bezpieczeństwa ankietowani podawali:

- 1) niewłaściwe zachowania pijących alkohol w miejscach publicznych (59,6%),
- 2) zagrożenia na drodze (piractwo drogowe, nietrzeźwi kierowcy) - 50,6%,
- 3) brak wystarczającej liczby patroli policyjnych (42,7%),
- 4) agresywne zachowania osób pod wpływem środków psychoaktywnych (32,6%),
- 5) przemoc w rodzinie (19,1%),
- 6) częste włamania i kradzieże, wzrost liczby bezdomnych, inne.

Ankietowani proponowali, aby w celu zwiększenia poczucia bezpieczeństwa w gminie w szczególności rozbudować/zmodernizować monitoring na terenie gminy, zwiększyć liczbę patroli Policji.

### Założenia planu zarządzania kryzysowego

## Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030

Gminny Plan Zarządzania Kryzysowego – stanowi jedno z podstawowych narzędzi pracy Burmistrza oraz Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego w przypadku wystąpienia zagrożenia powodującego lub mogącego spowodować sytuację kryzysową, o skali wymagającej koordynacji prowadzonych działań ratowniczo-zapobiegawczych.

Celem ww. Planu jest zapewnienie systemowego, skoordynowanego i efektywnego reagowania administracji publicznej Gminy na zdarzenia kryzysowe, zapewniającego właściwe prowadzenie działań, głównie w zakresie odpowiedzialności dotyczącej kierowania i nadzoru, informowania, ostrzegania i alarmowania ludności, łączności, ratownictwa, ewakuacji, pomocy społecznej, pomocy medycznej i porządku publicznego.

Plan ma zastosowanie do operacyjnych działań Burmistrza i podległych mu sił oraz środków w każdej fazie zarządzania kryzysowego.

Plan opracowany został z uwzględnieniem możliwości i zakresu odpowiedzialności na poziomie samorządu lokalnego. W przypadku wyczerpania się możliwości i zasobów gminy o pomoc poproszony zostanie szczebel nadrzędny: siły i środki Starosty, Wojewody lub odwoły centralne, pomoc Sił Zbrojnych RP.

Plan jest tak skonstruowany, że poszczególne służby ratownicze i inne podmioty swoje zadania realizują w toku codziennych działań (np. policja, straż pożarna i inne), natomiast w razie sytuacji kryzysowej są elementem lokalnego systemu reagowania w sytuacjach kryzysowych.

### ***Edukacja***

Na terenie gminy przedszkolną działalność wychowawczą prowadzi 1 publiczne przedszkole, znajdujące się w mieście Łazy i zlokalizowane w dwóch budynkach, 1 niepubliczne przedszkole w Łazach oraz oddziały przedszkolne funkcjonujące w 3 podstawowych szkołach publicznych i 3 podstawowych szkołach niepublicznych. Publiczne Przedszkole nr 1 im. Jana Brzechwy w Łazach od 2008 r. prowadzi oddział integracyjny umożliwiający wspólne wychowanie dzieci z różnymi deficytami psychorozwojowymi z ich pełnosprawnymi rówieśnikami. Szkolnictwo podstawowe jest reprezentowane przez 8 szkół podstawowych (5 publicznych i 3 niepubliczne), z których 2 placówki znajdują się na terenie miasta Łazy, a pozostałe 6 w sołectwach.

Wszystkie placówki oświatowe dbają o wysoki poziom swych usług edukacyjnych i wychowawczych oraz kształtują u uczniów postawy warunkujące sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Na przestrzeni całego roku 2021 Gmina Łazy była organem prowadzącym dla 6 placówek oświatowych. w Gminie realizowany jest szereg projektów dodatkowych, specjalistycznych i wspomagających.

### ***Kultura***

Miejski Ośrodek Kultury w Łazach stanowi kluczowe miejsce integracji społeczności lokalnej. Jego działalność ukierunkowana jest w szczególności na stworzenie oferty kulturalnej dla dzieci, młodzieży oraz pozostałych mieszkańców. Miejski Ośrodek Kultury w Łazach w nawiązaniu do Strategii Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015- 2020+ prowadzi działania mające na celu wzrost aktywności kulturalnej jak i utrzymanie oraz podnoszenie ich jakości. Miejski Ośrodek Kultury realizuje inicjatywy zarówno o zasięgu lokalnym jak i ponadregionalnym. Ponadto uczestnicy zajęć, w szczególności soliści i zespoły reprezentują MOK w Łazach w przeglądach i festiwalach o bardzo szerokim zasięgu osiągając wysokie wyniki.

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łazach jako samorządowa instytucja kultury wchodzi w skład ogólnokrajowej sieci bibliotecznej. Stanowi ważne ogniwo infrastruktury kulturalnej gminy i kraju. Wspomaga szeroko rozumianą edukację społeczną, zaspokaja potrzeby informacyjne i kulturalne. Ponadto przyczynia się do zmniejszenia wykluczenia cyfrowego mieszkańców, daje im możliwości do włączenia się w życie społeczne, wspiera aktywność intelektualną i kulturalną mieszkańców gminy. Jest miejscem odpoczynku, samorealizacji, spotkań mieszkańców oraz edukacji przez całe życie. Biblioteka rozszerza zakres swojej działalności oferując coraz więcej usług i aktywności, podejmuje nowe inicjatywy, pozyskuje partnerów do współpracy realizując programy z koalicjantami. Prowadzi gminne archiwum historii lokalnej, punkty informacji turystycznej i izbę tradycji. Jest instytucją zapewniającą mieszkańcom bezpłatny dostęp do dóbr kultury polskiej i światowej za pośrednictwem książek, czasopism, baz danych i Internetu.

Gmina Łazy jest organizatorem i współorganizatorem licznych imprez i wydarzeń o charakterze kulturalno-edukacyjnym.

### ***Sport i Rekreacja***

Turystyka, sport i rekreacja na terenie Gminy Łazy rozwijają się dzięki jej niewątpliwym walorom krajobrazowym, a także dzięki istniejącym na terenie gminy obiektom sportowym i rekreacyjnym. Rozwój wypoczynku „aktywnego” zapewniają przebiegające tędy szlaki turystyczne i ścieżki rowerowe.

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Łazach w 2020 r. realizował zapisy Statutu, administrując powierzonymi przez gminę terenami i obiektami sportowymi, zapewniając właściwą gospodarkę finansową, bezpieczeństwo użytkowania oraz dbając o utrzymanie obiektów w należyтым stanie technicznym.

Obiekty zarządzane przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Łazach w 2020 r.:

## Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030

- a) Park Wodny Jura w Łazach,
- b) Stadion Miejski z kompleksem Orlik,
- c) boisko piłkarskie z budynkiem socjalnym w Niegowonicach,
- d) boisko piłkarskie z budynkiem socjalnym w Wysokiej,
- e) boisko piłkarskie z budynkiem socjalnym w Rokitnie Szlacheckim,
- f) teren rekreacyjny przy Zalewie „Mitręga” w Łazach,
- g) teren nieczynnego kamieniołomu w Niegowonicach,
- h) boisko na osiedlu Młynek.

Gmina Łazy oferuje atrakcyjne warunki do uprawiania turystyki pieszej, rowerowej i konnej.

Przez jej obszar przebiegają 4 szlaki turystyczne.

### ***Mienie komunalne***

W odniesieniu do ostatniej informacji o stanie mienia komunalnego na dzień 31 grudnia 2020 r. Gmina Łazy posiadała udokumentowany stan mienia komunalnego o ogólnej powierzchni gruntów 653,8376 ha stanowiących 1822 działki ewidencyjne. W odniesieniu do ostatniej informacji o stanie mienia komunalnego na dzień 31 grudnia 2020 r. odnotowano z uwzględnieniem dokonanej sprzedaży i nabycia mienia komunalnego, zmniejszenie powierzchni gruntów stanowiących własność Gminy Łazy o 29,3688 ha, co na dzień 31 grudnia 2021 r. stanowi 653,8376 ha oraz odnotowano zmianę wartości ogólnego mienia komunalnego, która zwiększyła się o kwotę 32.722.435,69 zł. Ewidencja mienia jest zgodna z ewidencją księgową.

Gmina Łazy posiada w użytkowaniu wieczystym 9,7640 ha gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa.

W użytkowanie wieczyste oddane są grunty stanowiące własność Gminy Łazy o łącznej pow. 21.1982,06 ha.

Należne opłaty roczne z tytułu użytkowania wieczystego gruntu stanowiącego własność Gminy Łazy wynoszą 91.306,80 zł.

### ***Podsumowanie:***

Na podstawie analizy danych zawartych w niniejszej Diagnozie, wyników badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców Gminy Łazy (na potrzeby opracowania dokumentu wejściowego *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łazy na lata 2021 – 2027*) oraz na podstawie informacji uzyskanych podczas warsztatu strategicznego z przedstawicielami komórek organizacyjnym Gminy można wstępnie zobrazować obecną sytuację omawianego

## Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030

obszaru oraz określić obszary rozwoju. Po przeprowadzeniu wnikliwej i szczegółowej analizy danych sformułowano następujące wnioski:

1. W Gminie Łazy występuje systematyczny spadek liczby ludności. Ma to zasadnicze znaczenie w odniesieniu do wskaźnika struktury ludności wg ekonomicznych grup wieku, który wskazuje, że z roku na roku udział ludności w grupie w wieku przedprodukcyjnym zmniejsza się. Zauważalna jest także tendencja charakterystyczna dla województwa oraz kraju, mianowicie zwiększający się systematycznie udział ludności w wieku poprodukcyjnym, za którym idzie proces starzenia się społeczeństwa. Zjawiska te stanowią wyzwanie w zakresie dostosowania infrastruktury i dostępności oferty usług publicznych dla rodzin z dziećmi, a także dla seniorów (w tym opieka przedszkolna, opieka zdrowotna, wspieranie aktywności społecznej, itp.).
2. Sytuacja demograficzna w gminie jest korzystna, jednakże niepokojący jest fakt ujemnego wskaźnika salda migracji, który wskazuje, że znaczna część mieszkańców gminy decyduje się na wyjazd. Wyzwaniem w tym zakresie będzie tworzenie warunków do tworzenia nowych, atrakcyjnych miejsc pracy oraz warunków mieszalnych. Istotne jest wyodrębnienie atrakcyjnych miejsc pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oraz wszelkich warunków sprzyjających tworzeniu miejsca atrakcyjnego do zamieszkania.
3. Wskaźniki gospodarcze dla Gminy Łazy nie są korzystne, zarówno te dotyczące ilości podmiotów gospodarczych, jak i tych nowo rejestrowanych. Wsparcie trendu wzrostowego przy jednoczesnym prowadzeniu skutecznej polityki w zakresie wsparcia dla lokalnych przedsiębiorców, w perspektywie kilkuletniej może doprowadzić do wzrostu dochodów własnych w dochodach ogółem gminy oraz poprawy jakości życia mieszkańców.
4. Sytuacja na rynku pracy determinowana jest obok wskaźnika liczby podmiotów gospodarczych również przez udział procentowy osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Na terenie Gminy Łazy w analizowanym okresie czasu zauważalny jest znaczny spadek liczby osób bezrobotnych. Notuje się tendencję spadkową udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności gminy Łazy. Na dzień 30.11.2021r. w Gminie Łazy zarejestrowanych było 314 bezrobotnych, w tym 168 (54%) kobiet i 34 bezrobotnych uprawnionych do zasiłku dla bezrobotnych. Jest to znacznie mniej w porównaniu do stanu na początku roku, na dzień 31.01.2021 r., kiedy zarejestrowanych było 407 bezrobotnych, w tym 202 (53%) kobiet i 54 bezrobotnych z prawem zasiłku dla bezrobotnych.

## **Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030**

5. Warto zwrócić uwagę na wysokie wartości wskaźników dotyczących udziału osób korzystających z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w gminie. Niemniej jednak stan tej infrastruktury w wielu przypadkach powoduje konieczność modernizacji i/lub rozbudowy.
6. Analizując sytuację finansową gminy, można zauważyć, że dochody ulegały corocznemu zwiększaniu. Należy jednak mieć na uwadze zauważalny brak miejsc pracy na terenie gminy. Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców oraz tworzenie przez nich nowych miejsc pracy, a także osiedlanie się tutaj nowych mieszkańców przyczyniłyby się do wzrostu udziału podatków od osób fizycznych w budżecie gminy, co zwiększyłoby możliwości inwestycyjne samorządu. Przy badaniu sytuacji finansowej gminy, wzięto pod uwagę nie tylko dochody, ale też wydatki. Pomimo stosunkowo niskich dochodów własnych gminy, wydatki ogółem z roku na rok rosną i są jednymi z najwyższych wśród porównywanych jednostek, co nie jest zjawiskiem pozytywnym.
7. Gmina Łazy jest miejscem o wysokich walorach krajobrazowych i przyrodniczych. Gmina Łazy charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem elementów środowiska przyrodniczego. Bliskość i jakość połączeń w większymi ośrodkami miejskimi, także są atutem. W obecnych czasach, kiedy coraz popularniejsza jest praca zdalna, którą można wykonywać z każdego miejsca na świecie, wyzwaniem staje się zapewnienie odpowiednich warunków do osiedlania się w miejscu spokojnym i zielonym, ale zapewniającym odpowiednie narzędzia do funkcjonowania (szybki Internet, możliwość załatwiania spraw urzędowych zdalnie, zapewniona opieka dla dzieci, wysokiej jakości podstawowa opieka zdrowotna, itp.).

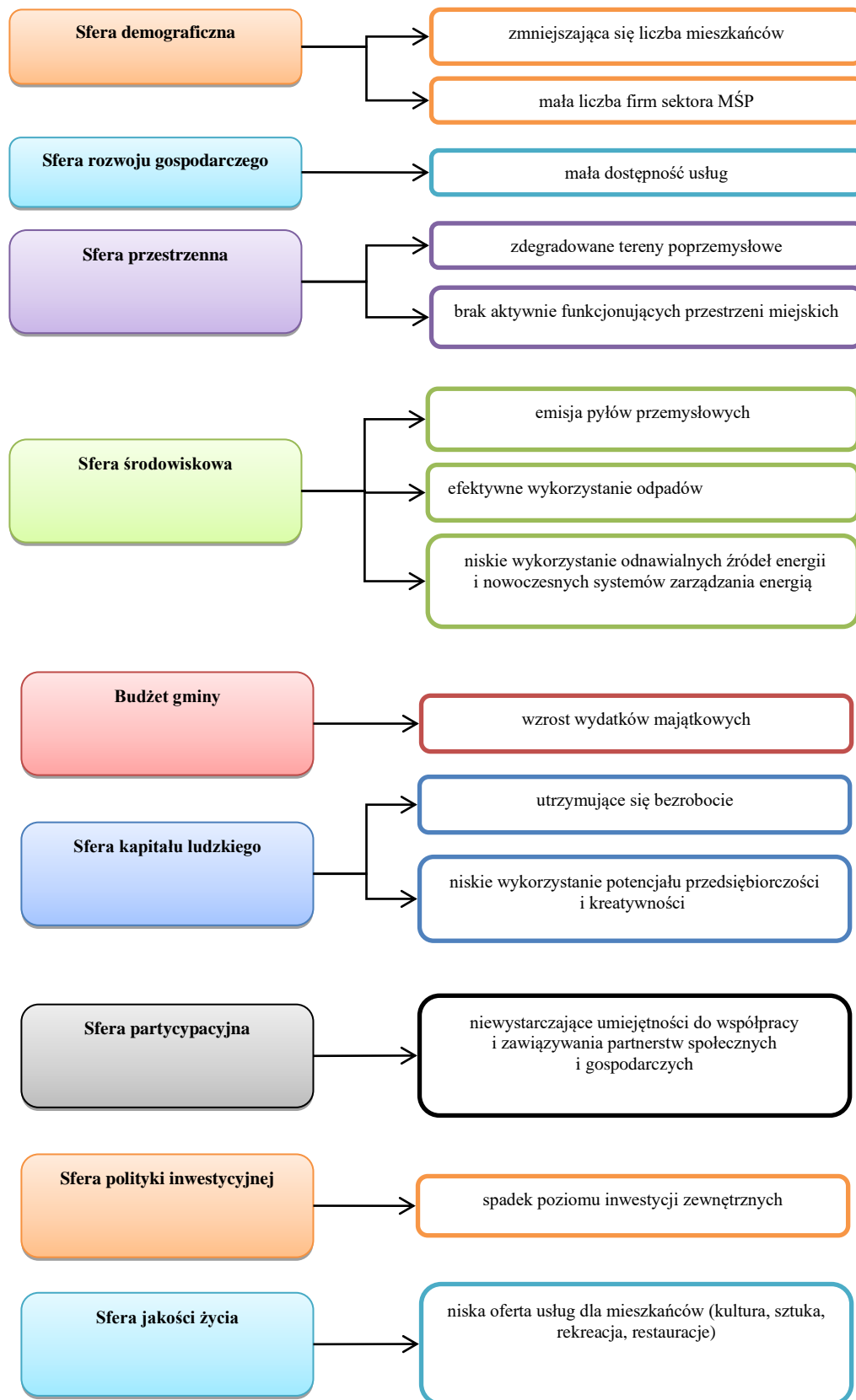
### **3.1 Kluczowe wyzwania Gminy Łazy**

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy zdefiniowane zostały kluczowe wyzwania dla Gminy Łazy.



## Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030

Rysunek 5 Kluczowe wyzwania Gminy Łazy – drzewo problemów



Źródło: Opracowanie własne.

## Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030

W niniejszym rozdziale prezentowane są syntetyczne wnioski wypływające z prowadzonych prac analityczno-badawczych.

### 3.2 Wnioski z analizy strategicznej

Poniżej przedstawiono kluczowe metody analizy strategicznej przeprowadzonej dla oceny potencjału Gminy Łazy.

**Tabela 3.** Wnioski z analizy strategicznej wykonanej metodą SPACE.

MODYFIKOWANA ANALIZA SPACE	
Charakterystyka analizy	Wnioski
Analiza SPACE jest zintegrowaną metodą określania pozycji strategicznej podmiotu (gminy), której zaletą jest to, że pozwala na wyznaczenie skutecznej strategii konkurowania w oparciu o zdefiniowane kryteria uwzględniające wewnętrzne i zewnętrzne czynniki wpływające na konkurowania na rynku.	Stwierdzono, że pozycja konkurencyjna odniesiona do czynników zewnętrznych oraz wewnętrznych Gminy Łazy wskazuje na strategię konkurencyjną. Ukierunkowana jest na wykorzystywanie atutów gminy w zakresie posiadanej pozycji, zwłaszcza w następujących obszarach: rekreacja (sport, turystyka), rolnictwo ekologiczne oraz transport, działalność usługowa, innowacyjne technologie. Takie umiejscowienie strategii wiąże się z charakterem inteligentnych specjalizacji gminy.

**Źródło:** Opracowanie własne.

**Tabela 4** Wnioski z analizy strategicznej wykonanej metodą Analizy SWOT

ANALIZA SWOT	
Charakterystyka analizy	Wnioski
Analiza SWOT jest kompleksową, najbardziej wiarygodną i skuteczną metodą analizy strategicznej. Pozwala skoncentrować uwagę na najważniejszych strategicznych czynnikach w każdej z czterech grup: S – Stront (mocne strony) W – Weaknesses (słabe strony) O – Opportunities (szanse w otoczeniu) T - Treats (zagrożenia w otoczeniu).	Zalecaną strategią dla Gminy Łazy jest strategia prowadząca do wzrostu wartości gminy przy jednoczesnym poprawianiu czynników wewnątrz gminy.  Wyniki dla analizy SWOT przedstawiono w tabeli poniżej:

## Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030

<p>Jest to wszechstronna ocena zewnętrznych i wewnętrznych czynników określających kondycję bieżącą i potencjał rozwojowy. Największą zaletą tej metody jest przedstawienie w sposób syntetyczny i obrazowy pozycji strategicznej podmiotu z uwzględnieniem wszystkich możliwych czynników oddziałujących na nie.</p>	
---	--

**Źródło:** Opracowanie własne.

### WYNIKI ANALIZY SWOT

**Tabela 5** Wyniki Analizy SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>(1) korzystne położenie gminy (g. cicha, spokojna, zielona, ale też blisko większych miast oraz strefy ekonomicznej</p> <p>(2) dobrze skomunikowana gmina</p> <p>(3) dobra infrastruktura oświatowa, oferta edukacyjna</p> <p>(4) naturalne warunki dla tworzenia kierunków związanych z bezpieczeństwem narodowym.</p> <p>(5) naturalne zasoby regionu do tworzenia centrów aktywności sportowej</p> <p>(6) możliwość stworzenia w Łazach podstref ekonomicznych- strefa aktywności gospodarczej</p> <p>(7)</p>	<p>(1) stała liczba mieszkańców</p> <p>(2) niska aktywność przedsiębiorcza wśród mieszkańców. Brak narzędzi wspierających przedsiębiorczość</p> <p>(3) brak wsparcia dla osób starszych. Z punktu widzenia starzejącego się społeczeństwa, niedoszacowanie. Słaba infrastruktura wspierająca osoby starsze, chore (np. punkty rehabilitacyjne)</p> <p>(4) słaba infrastruktura wypoczynkowa i rekreacyjna –przy dużych możliwościach naturalnych</p> <p>(5) brak bazy hotelowo –gastronomicznej (przy założeniu rozwoju funkcji rekreacyjno – wypoczynkowej)</p> <p>(6) brak większych zakładów pracy</p>

## Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030

<p>atrakcyjna oferta instytucji kultury</p> <p>(8) konsekwentna zmiana wizerunku gminy (zagospodarowanie rynku i okolic), rewitalizacja centrum gminy</p> <p>(9) atrakcyjna oferta imprez sportowych i kulturalnych</p>	<p>(7) niskie doinwestowanie instytucji kultury</p> <p>(8) brak programów rewitalizacji terenów przemysłowych</p> <p>(9) brak strategii wykorzystywania odnawialnych źródeł energii</p>
<b>SZANSE</b>	<b>ZAGROŻENIA</b>
<p>(1) możliwość wykorzystania środków unijnych przeznaczonych na cele rozwojowe.</p> <p>(2) polityka rządu wspierania małych i średnich przedsiębiorstw.</p> <p>(3) współpraca z gminami jurajskimi i gminami partnerskimi w zakresie promocji gminy i rozwoju usług turystycznych.</p>	<p>(1) zbyt małe dostępne środki finansowane na dofinansowanie inwestycji gminnych.</p> <p>(2) niski przyrost naturalny i wynikające z niego starzenie się społeczeństwa.</p> <p>(3) bałagan prawny, niejasne i sprzeczne ze sobą przepisy, brak rozporządzeń wykonawczych do ustaw, utrudniające funkcjonowanie i rozwój gminy</p>

**Źródło:** Opracowanie własne.

**Tabela 6** Wnioski z analizy strategicznej wykonanej metodą sił Portera

<b>MODYFIKOWANA ANALIZA MIASTA METODĄ 5 SIŁ PORTERA</b>	
Charakterystyka analizy	Wnioski
<p>Model 5 sił Portera dotyczy konkurowania i pozycji konkurencyjnej gminy (regionu) wobec innych gmin (regionów). Pozwala ocenić pozycję konkurencyjną wobec potencjałów konkurowania z wykorzystaniem poniższych wartości gminy:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Wartość finansowa</li> <li>– Wartość inwestycyjna</li> <li>– Wartość społeczna</li> <li>– Wartość kapitału ludzkiego</li> </ul>	<p>Stwierdzono, że czynnikiem mającym największy wpływ na wartość Gminy Łazy ma wartość inwestycyjna. Pozwala ona na kreowanie nowych inicjatyw osadzonych na terenie gminy.</p>

**Źródło:** Opracowanie własne.

**Tabela 7** Wnioski z analizy strategicznej wykonanej metodą Prestcom

<b>ANALIZA PRESTCOM</b>	
<b>Charakterystyka analizy</b>	<b>Wnioski</b>
<p>Analiza PRESTCOM jest to portfelowa metoda oceny makrootoczenia, w którym funkcjonuje gmina. Do czynników makrootoczenia gminy zalicza się czynniki: polityczne, społeczne, regulacyjne, ekonomiczne, konkurencyjne, organizacyjne i rynkowe. Wszystkie te czynniki kształtują zasadniczą płaszczyznę ustalania celów i zasad działania gminy, określając możliwości jej rozwoju i działania. Analiza zmian zachodzących w otoczeniu umożliwia także sformułowanie misji, wizji i celów gminy, znajdujących odzwierciedlenie w jej strategii.</p>	<p>Stwierdzono, że największymi czynnikami makro otoczenia dla Gminy Łazy są czynniki polityczne i organizacyjne. Wyniki oznaczają, że przewagi konkurencyjnej Gmina Łazy powinna szukać wykorzystując swoje kluczowe obszary sukcesu zbieżne ze zdefiniowanymi wąskimi specjalizacjami gminy</p>

**Źródło:** Opracowanie własne.

#### 4. WIZJA I MISJA GMINY ŁAZY

Wizją Gminy Łazy jest:

*Gmina Łazy jako przestrzeń rekreacyjno sportowa zrównoważonego życia,  
zasilająca przestrzeń przemysłową wokół gminy.*

Misją Gminy Łazy jest:

*Łazy wielu możliwości*

#### ŁAZY WIELU MOŻLIWOŚCI

KLUCZOWE OBSZARY	I	Przewaga konkurencyjna gminy	GMINA DLA PRZEDSIĘBIORCZYCH
	II	Aktywność społeczna gminy	
	III	Infrastruktura gminy	GMINA DLA AKTYWNYCH
	IV	Sport i rekreacja	
	V	Transport	

#### NADRZĘDNY CEL STRATEGICZNY



#### 5. WSKAŹNIKI BAZOWE DO AKTUALIZOWANEJ STRATEGII ROZWOJU GMINY ŁAZY

## Strategia Gminy Łazy na lata 2022-2030

**Tabela 8** Wskaźnik monitorowania strategii: ocena dynamiki dochodów.

<b>WSKAŹNIK MONITOROWANIA STRATEGII: OCENA DYNAMIKI DOCHODÓW</b>				
Lp.	Wskaźnik/ miernik	Stan wskaźnika wg dostępnych danych	Dane wg stanu	Źródło danych
<b>1</b>	Dochody z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych na 1 mieszkańca wg stanu ludności na 31.XII danego roku (wg wykonania dochodów na 31.XII danego roku).	1.257,47 zł	31.12.2021	<b>Wydział Finansowy</b>
<b>2</b>	Dochody podatkowe z tytułu podatków i opłat lokalnych wg. faktycznego wykonania.	29.820.070,40 zł	31.12.2021	<b>Wydział Finansowy</b>
<b>3</b>	Podatek od nieruchomości – osoby prawne (stanowi składową dochodów podatkowych z tytułu podatków i opłat lokalnych wg faktycznego wykonania).	4.505.168,05 zł	31.12.2021	<b>Wydział Finansowy</b>
<b>4</b>	Dochody budżetu jest na 1 mieszkańca w relacji do średniej województwa (%).(dochody budżetów gmin i miast na prawach powiatu).	85,18 %	31.12.2021	<b>Wydział Finansowy</b>
<b>5</b>	Dochody z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób prawnych na 1 mieszkańca wg stanu ludności na 31.XII danego roku (wg wykonania dochodów na 31.XII danego roku).	24,46 zł	31.12.2021	<b>Wydział Finansowy</b>
<b>6</b>	Dotacje celowe na zadania własne i zlecone oraz programy unijne i inne środki (Dochody wg wykonania na 31 XII danego roku).	41.237.837,77 zł	31.12.2021	<b>Wydział Finansowy</b>

**Źródło:** Opracowanie własne.

Strategia Gminy Łazy na lata 2022-2030

**Tabela 9** Wskaźnik monitorowania strategii: dynamika rozwoju kapitału ludzkiego.

<b>Wskaźnik monitorowania Strategii: DYNAMIKA ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO</b>				
<b>Lp.</b>	<b>Wskaźnik/ miernik</b>	<b>Stan wskaźnika wg dostępnych danych</b>	<b>Dane wg stanu</b>	<b>Źródło danych</b>
1	Bezrobotni zarejestrowani – ogółem, w tym powyżej 50 roku życia	273	31.12.2022	Powiatowy Urząd Pracy w Zawierciu
2	Bezrobotni zarejestrowani – kobiety	141	31.12.2022	Powiatowy Urząd Pracy w Zawierciu
3	Bezrobotni zarejestrowani z prawem do zasiłku	35	31.12.2022	Powiatowy Urząd Pracy w Zawierciu
4	Udział bezrobotnych zarejestrowanych poniżej 25 roku życia w liczbie bezrobotnych ogółem w % (XII danego roku).	6,59%	31.12.2022	Powiatowy Urząd Pracy w Zawierciu
5	Stopa bezrobocia w mieście / stopa bezrobocia dla województwa śląskiego	5,5%/3,7%	2022 r.	Ewidencja ludności. Biuro Zarządzania Zasobami Ludzkimi i Organizacji Pracy Urzędu Miejskiego w Łazach
6	Saldo migracji ogółem / saldo migracji na 1000 osób ogółem.	3,5	31.12.2021	GUS
7	Zdawalność egzaminów maturalnych w mieście na tle powiatu, województwa i kraju.	ZS LO – 78% ZS Technikum – 59% powiat – 70% woj. śląskie – 67,67% kraj – 78,2%	2022 r.	Zespół Szkół im. prof. Romana Gostkowskiego w Łazach – według danych OKE Jaworzno
8	Zdawalność egzaminów zawodowych w mieście na tle województwa - publiczne technika, zasadnicze szkoły zawodowe (% uczniów przystępujących do egzaminu, którzy uzyskali dyplom).	ZS LO – 78% ZS Technikum – 59% powiat – 70% woj. śląskie –	2022 r.	Zespół Szkół im. prof. Romana Gostkowskiego w Łazach – według danych OKE Jaworzno



## Strategia Gminy Łazy na lata 2022-2030

		67,67% kraj – 78,2%		
9	Ilość uczniów szkół ponadgimnazjalnych w mieście, w danym roku szkolnym.	303	30.09.2022 (rok szkolny 2022/2023)	Zespół Szkół im. prof. Romana Gostkowskiego w Łazach

**Źródło:** Opracowanie własne

## Strategia Gminy Łazy na lata 2022-2030

**Tabela 10** Wskaźnik monitorowania strategii: dynamika inwestycji

<b>Wskaźnik monitorowania Strategii: DYNAMIKA INWESTYCJI</b>				
Lp.	Wskaźnik/ miernik	Stan wskaźnika wg dostępnych danych	Dane wg stanu	Źródło danych
1	Stosunek wydatków majątkowych do wydatków ogółem (wg wykonania wydatków na 31.XII danego roku).	wydatki majątkowe 21.515.634,07  wydatki ogółem 90.150.301,70  stosunek 23,87%	31.12.2021	Wydział Finansowy
2	Liczba zintegrowanych węzłów przesiadkowych	1	31.12.2022	Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska
3	Podmioty gospodarki narodowej ogółem wpisane do rejestru REGON, w tym spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego (sektor prywatny i publiczny).	1796	31.12.2022	GUS
4	Nowo zarejestrowane w rejestrze REGON podmioty gospodarki narodowej ogółem. (Wg grupsekcji PKD 2007)	14	31.12.2022	GUS
5	Wyrejestrowane z rejestru REGON podmioty gospodarki narodowej ogółem. (Wg grup sekcji PKD 2007)	5	31.12.2022	GUS
6	Różnica: Nowo zarejestrowane w rejestrze REGON podmioty gospodarki narodowej ogółem / Wyrejestrowane z rejestru REGON Podmioty gospodarki narodowej ogółem.	9	31.12.2022	GUS

**Źródło:** Opracowanie własne.

## Strategia Gminy Łazy na lata 2022-2030

**Tabela 11** Wskaźnik monitorowania strategii: wzrost jakości życia.

Wskaźnik monitorowania Strategii: WZROST JAKOŚCI ŻYCIA				
Lp.	Wskaźnik/ miernik	Stan wskaźnika wg dostępnych danych	Dane wg stanu	Źródło Danych
1	Liczba stowarzyszeń i organizacji	48	I.2023 r.	BIP Gminy Łazy
2	Liczba mieszkańców (pobyt stały i czasowy) na grudzień danego roku.	15312	31.12.2022	Wydział Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego
3	Liczba zmodernizowanych obiektów publicznych	12	31.12.2022	Wydział Inwestycji, Dróg i Zamówień Publicznych
4	Ilość przebudowanych dróg gminnych	7	31.12.2022	Wydział Inwestycji, Dróg i Zamówień Publicznych
5	Liczba budynków oczyszczonych z azbestu	31	31.12.2022	Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska
6	Liczba obiektów użyteczności publicznej wykorzystujących OZE	0	31.12.2022	Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska
7	Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej	39,1 km	31.12.2022	Gmina Łazy, Promax sp. z o.o.
8	Ilość wyposażonych jednostek OSP	7	31.12.2022	Urząd Miejski
9	Liczba wybudowanej/przebudowanej/zmodernizowanej infrastruktury rekreacyjno-sportowej	0	31.12.2022	Ośrodek Sportu i Rekreacji
10	Wzrost dostępności do wysokiej jakości usług edukacji przedszkolnej – liczba dzieci objętych zajęciami	523	30.09.2022	Wydział Edukacji, Kultury, Sportu i Zdrowia – System Informacji Oświatowej

## Strategia Gminy Łazy na lata 2022-2030

11	Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem			Ośrodek Pomocy Społecznej
12	Kwota środków przekazanych podmiotom społecznym (dane na podstawie wyników konkursowych) w podziale na środki przekazane w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, inicjatywy lokalnej, PZP); Liczba zadań zleconych przez JST podmiotom społecznym oraz liczba podmiotów społecznych realizujących zadania publiczne.	kwota – 23.500,00 zł  liczba zadań - 8  liczba organizacji - 5	2022 r.	Wydział Edukacji, Kultury, Sportu i Zdrowia
13	Liczba konsultacji społecznych przeprowadzonych przez Gminę Łazy	13	31.12.2022	Wydział Ogólnoadministracyjny
14	Wykrywalność ogólna przestępstw	1834	31.12.2022	Komenda Powiatowa Policji w Zawierciu
15	Liczba imprez kulturalnych i sportowych (imprezy łącznie- spotkania autorskie, pogadanki, odczyty, konkursy, wycieczki, lekcje biblioteczne itp.)	50 (Mok) 439 Biblioteka	31.12.2022	Gmina Łazy, BPMiG, MOK, OSiR  analiza statystyczna
16	Ilość wyrobów azbestowo -cementowych do usunięcia z terenu Gminy Łazy zinventaryzowanych według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku.	1595,46 Mg	31.12.2022	Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska
17	Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła [%].	24,70	31.12.2021	Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska
18	Ilość udzielonych dofinansowań przez Gminę Łazy dla najemców lub właścicieli mieszkań, którzy dokonali zmiany systemu ogrzewania poprzez likwidacje tradycyjnych pieców węglowych i kotłów c.o. na ogrzewanie proekologiczne.	5	2022r.	Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska
19	Poziom PM10 w powietrzu (wg raportu rocznego)	Redukcja emisji PM10 5905,2 kg/rok	31.12.2021r.	Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska
20	Ilość wyświetleń miejskiej strony internetowej (rocznie)	72000	2022 rok	Główny Specjalista ds. Informatyzacji
21	Ilość korespondencji wpływającej na skrzynkę PeUP.	1932 sztuk	2022 rok	Główny Specjalista ds. Informatyzacji

**Źródło:** Opracowanie własne.

## 6. REKOMENDACJE STRATEGICZNE

Wzrost wartości gminy zależy od czterech kategorii wartości:

**Tabela 12** Strumienie generowania wartości miasta.

<b>WARTOŚĆ FINANSOWA</b>	To suma zaplanowanych i zrealizowanych budżetów w okresie wyznaczonej prognozy strategicznej, powiększona o wartość zasobów miejskich stanowiących ich kapitał własny
<b>WARTOŚĆ KAPITAŁU LUDZKIEGO</b>	To zdolność miasta do przyciągania inwestycji zewnętrznych, powiększona o sumę własnych inwestycji
<b>WARTOŚĆ INWESTYCYJNA</b>	Jest to potencjał kompetencyjny mieszkańców gminy pozwalający na znalezienie atrakcyjnej pracy, gwarantującej stabilność życiową i zawodową
<b>WARTOŚĆ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO</b>	Jest to zdolność społeczności do efektywnej współpracy, budowy pozytywnych relacji, kreowania pozytywnych zależności międzyludzkich, w kierunku otrzymania akceptowalnego poziomu społeczeństwa obywatelskiego.

**Źródło:** Opracowanie własne.

Wartość gminy podzielona na cztery kategorie wartości powinna stać się przedmiotem systematycznej oceny i monitoringu, gdyż w ten sposób najlepiej można badać zmiany zachodzące w otoczeniu.

Zdefiniowano kluczowe obszary interwencji strategicznej w Gminie Łazy, dla których zdefiniowane zostały poszczególne cele strategiczne do realizacji na lata 2022-2030.

Tabela 13 Kluczowe obszary interwencji strategicznej.



Źródło: Opracowanie własne.

### ***KLUCZOWY OBSZAR I: PRZEWAGA KONKURENCYJNA GMINY***

Przewaga konkurencyjna Gminy Łazy jest jednym z kluczowych elementów rozwoju gminy w odniesieniu do innych gmin położonych w bliskiej lokalizacji.

### ***KLUCZOWY OBSZAR II: AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA GMINY***

Realizacja przedsięwzięć w tym obszarze będzie przede wszystkim wpływała na wzrost potencjału kapitału społecznego. Koniecznym warunkiem stanie się szersze nawiązywanie współpracy społeczno-gospodarczej, szczególnie w aspekcie pobudzenia przedsiębiorczości społecznej. Ważne w budowaniu lokalnej społeczności będą działania na rzecz małych wspólnot lokalnych, pobudzające tożsamość i odpowiedzialność za współzrządzenie gminą.

W celu podniesienia poziomu aktywności społecznej należy zwrócić szczególną uwagę na:

- (1) poszukiwanie możliwości aktywności społecznej mieszkańców gminy,
- (2) dążenie do powstawania wielu organizacji pozarządowych generujących możliwości partycypacji społecznej mieszkańców w różne inicjatywy społeczne,
- (3) poszukiwanie nowych podmiotów chcących współpracować z gminą w procesach rozwoju kapitału społecznego.

### ***KLUCZOWY OBSZAR III: INFRASTRUKTURA GMINY***

W celu poprawy standardów związanych z infrastrukturą działania dotyczyć będą:

- (1) poszukiwania takich przedsięwzięć inwestycyjnych, które będą generować wzrost wartości gminy,
- (2) inwestowania w takie przestrzenie, które będą kreować nowe miejsca pracy oraz wysoką efektywność ekonomiczną,

### ***KLUCZOWY OBSZAR IV: SPORT I REKREACJA***

Rozwój turystyki i rekreacji ma wzmacniać pozycję Gminy Łazy wśród gmin jurajskich.

W celu przekształcenia Gminy Łazy w miejsce zapewniające szczególnie dobre warunki do uprawiania sportu i rekreacji podejmowane działania dotyczyć będą:

- (1) wzmacniania działań wykorzystujących potencjał rekreacyjny gminy,
- (2) realizację szeregu inicjatyw upowszechniających gminę jako miejsce aktywnego wypoczynku i rekreacji,
- (3) budowanie wzajemnej synergii między podmiotami zaangażowanymi w rozwój rekreacyjny gminy

***KLUCZOWY OBSZAR V: TRANSPORT***

W celu zapewnienia optymalnego rozwoju systemu transportowego podejmowane działania dotyczyć będą:

- (1) budowanie optymalnego systemu komunikacji z ościennymi ośrodkami zlokalizowanymi wokół gminy,
- (2) wpasowywanie się w system transportowy regionu,
- (3) tworzenie inwestycji koordynujących komunikację w systemie transportowym.
- (4) poszukiwanie mechanizmów współpracy w zakresie tworzenia nowych inwestycji.



**6.1 Cele strategiczne – zadania****Tabela 14** Cele strategiczne dla obszaru I Przewaga konkurencyjna gminy.

<b>KLUCZOWY OBSZAR I - PRZEWAGA KONKURENCYJNA GMINY</b>	
Lp	Cel strategiczny
(1)	Poprawa infrastruktury celem rozwoju turystyki na terenie gminy.
(2)	Zwiększenie retencji wód poprzez budowę zbiorników małej retencji.
(3)	Wykorzystanie zasobów przyrodniczych gminy na cele edukacyjne.
(4)	Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej i zielonej infrastruktury oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia.
(5)	Rozwój infrastruktury kulturowej mającej na celu poprawę dostępu do organizacji imprez plenerowych.
(6)	Smart City - monitoring poboru energii w jednostkach i w oświetleniu gminy oraz analiza i optymalizacja zużycie energii.
(7)	Wydzielenie i przygotowanie terenów inwestycyjnych w Gminie Łazy.
(8)	Reaktywacja terenów przemysłowych wraz z ich promocją na rynku lokalnym.
(9)	Aktywna współpraca na rynku biznesowym w celu ściągnięcia inwestycji wspierających rozwój gminy.

**Tabela 15** Cele strategiczne dla obszaru II- Aktywność społeczna gminy.

<b>KLUCZOWY OBSZAR II- AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA GMINY</b>	
Lp	Cel strategiczny
(10)	Utworzenie Centrum współpracy międzynarodowej i kultywowania tożsamości kulturowej.
(11)	Prowadzenie edukacji ekologicznej i działań z zakresu pogłębiania świadomości ekologicznej mieszkańców.
(12)	Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach.
(13)	Przystosowanie się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego.
(14)	Wspieranie działań aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy.
(15)	Promocja zdrowia mieszkańców poprzez realizację programów zdrowotnych.

Strategia Gminy Łazy na lata 2022-2030

(16)	Działania edukacyjne w obszarze zdrowia.
(17)	Poprawa jakości opieki zdrowotnej poprzez podniesienie standardów.
(18)	Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości włączającego kształcenia i szkoleń skierowanych do mieszkańców.
(19)	Wspieranie aktywnego włączenia społecznego i edukacyjnego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.
(20)	Podjęcie działań wspierających i aktywizujących osoby i rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osoby biernie zawodowo.
(21)	Kształtowanie kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych uczniów Gminy Łazy.
(22)	Zaspokojenie potrzeb mieszkańców gminy Łazy w zakresie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.
(23)	Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia w placówkach oświatowych prowadzonych przez gminę Łazy.
(24)	Zwiększenie dostępu do kultury i oferty kulturalnej.
(25)	Wzmacnianie tożsamości regionalnej i kulturowej mieszkańców gminy Łazy.
(26)	Aktywizacja seniorów w społeczności lokalnej.
(27)	Ograniczenie bezdomności zwierząt.

**Tabela 16** Cele strategiczne dla obszaru III- Infrastruktura gminy.

<b>KLUCZOWY OBSZAR III- INFRASTRUKTURA GMINY</b>	
Lp	Cel strategiczny
(28)	Funkcjonalne i estetyczne zagospodarowanie centrów miejscowości wraz z rewitalizacją terenów przyległych.
(29)	Wspieranie energii odnawialnej poprzez budowę instalacji odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej, budynkach wielorodzinnych i jednorodzinnych.
(30)	Zapobieganie kryzysowi wodnemu na terenie Gminy Łazy poprzez budowę i modernizację sieci wodociągowej.
(31)	Poprawa stanu infrastruktury drogowej na terenie Gminy Łazy.
(32)	Adaptacja do zmian klimatu poprzez opracowanie, aktualizację i realizację programów prośrodowiskowych.
(33)	Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej.
(34)	Wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup

Strategia Gminy Łazy na lata 2022-2030

	w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, podniesienie skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.
(35)	Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci.
(36)	Poprawa dostępności budynków użyteczności publicznej celem dostosowania do obsługi osób ze szczególnymi potrzebami.
(37)	Podniesienie bezpieczeństwa poprzez rozbudowę monitoringu miejskiego i monitoring jakości powietrza.
(38)	Przebudowa i rozbudowa wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków w Łazach.
(39)	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej oraz budynków komunalnych.
(40)	Rozbudowa oświetlenia ulicznego z wykorzystaniem energooszczędnych źródeł oraz wymiana oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej.
(41)	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach wiejskich gminy Łazy oraz miejskich poza aglomeracją miasta Łazy.
(42)	Utylizacja azbestu na terenie gminy wraz z likwidacją dzikich wysypisk.
(43)	Realizacja zadań systemowych gospodarki odpadami, w tym zwiększenie segregacji odpadów.
(44)	Propagowanie odpadów biodegradowalnych w gospodarstwach domowych.
(45)	Modernizacja/rozbudowa Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych.
(46)	Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach.
(47)	Usprawnienie gospodarki niskoemisyjnej.
(48)	Cyfryzacja jednostek oraz rozbudowa SOD na jednostki wraz z integracją sieci.
(49)	Rozwój, promocja i optymalizacja procesów cyfryzacji realizowanych w jednostkach administracji publicznej Gminy Łazy przyczyniających się do podniesienia jakości świadczonych e- usług oraz innych działań zmierzających do poprawy poziomu cyberbezpieczeństwa na rzecz obywateli i przedsiębiorców.
(50)	Aktualizacja Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego w celu otwarcia Gminy Łazy na rynek proekologiczny oraz rynek odnawialnych źródeł.
(51)	Współpraca z organami administracji publicznej w ramach scaleń i modernizacji ewidencji gruntów w celu poprawy ich rozłożenia, komunikacji oraz rozwoju rolnictwa.

**Tabela 17** Cele strategiczne dla obszaru VI- Sport i rekreacja

<b>KLUCZOWY OBSZAR IV- SPORT I REKREACJA</b>	
Lp	Cel strategiczny
(52)	Wymiana urządzeń technicznych, technologii ogrzewania oraz uzdatniania wody krytej pływalni na bardziej energooszczędne.
(53)	Budowa i rozbudowa systemu ścieżek i tras rowerowych oraz ścieżek edukacyjno-ekologicznych na terenie gminy.
(54)	Budowa i przebudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej na terenie Gminy Łazy celem promocji sportu i aktywnego życia mieszkańców.

**Tabela 18** Cele strategiczne dla obszaru V - Transport

<b>KLUCZOWY OBSZAR V- TRANSPORT</b>	
Lp	Cel strategiczny
(55)	Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej.
(56)	Regulacja stanu prawnego nieruchomości Gminy Łazy w szczególności dróg lokalnych.

## 7. MONITOROWANIE I EWALUACJA

### 7.1 Metodologia funkcjonowania i monitorowania Strategii

W celu skutecznej realizacji wdrożenia Strategii Rozwoju Gminy Łazy na lata 2022-2030 należy określić kluczowe działania związane z jej monitorowaniem. Poniższa tabela przedstawia kluczowe działania oraz wyznacza osoby odpowiedzialne za ich realizację.

**Tabela 19** Tabela kompetencji do monitorowania strategii.

Lp.	Odpowiedzialny	Działanie
1.	Burmistrz Łaz	Powołanie zespołu i koordynatora w ramach zespołu ds. wdrożenia i monitorowania strategii
2.	Koordynator ds. strategii	Opracowanie szczegółowego harmonogramu spotkań zespołu ds. wdrożenia i monitorowania strategii (spotkania powinny odbywać się min. raz na kwartał)

## Strategia Gminy Łazy na lata 2022-2030

3. Zespół ds. strategii	Kwalifikacja, ocena realizacji celów, ocena przedsięwzięć strategicznych oraz wartości wskaźników osiągnięć W listopadzie i grudniu danego roku kalendarzowego kwalifikowanie przedsięwzięć, które powinny być wykonane w następnym roku kalendarzowym.
4. Samodzielne stanowiska i inne komórki organizacyjne	Dokumentowanie swoich osiągnięć na własnych kartach realizacji przedsięwzięcia.
5. Samodzielne stanowiska, kierownicy Wydziałów, Dyrektorzy Jednostek Organizacyjnych, Zespół ds. strategii	Raz na kwartał omawianie i rozliczanie efektów związanych z realizacją strategii.  Określanie odchyłeń od strategii oraz mechanizmów zapewniających realizację zdefiniowanych przedsięwzięć w wymaganych interwałach czasowych.
6. Samodzielne stanowiska, kierownicy Wydziałów, Dyrektorzy Jednostek Organizacyjnych, Zespół ds. strategii	Pod koniec danego roku kalendarzowego coroczne rozliczanie efektywności realizowanej strategii.

**Źródło:** Opracowanie własne.

Monitoring strategii pozwoli skutecznie niwelować potencjalne zagrożenia w zakresie realizacji *Strategii Gminy Łazy na lata 2022-2030* oraz zapewni zgodność efektów końcowych z wcześniej wytyczonymi celami.

## 7.2 Wskaźniki pomiaru realizacji celów strategicznych

Do monitoringu wyznaczono następujące wskaźniki (mierniki) pomiaru realizacji celów strategicznych.

**Tabela 20** Ocena dynamiki dochodów.

Ocena dynamiki dochodów		
Lp.	Wskaźnik/ miernik	Trend
1	Dochody z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych na 1 mieszkańca wg stanu ludności na 31.XII danego roku (wg wykonania dochodów na 31.XII danego roku).	stały wzrost
2	Dochody podatkowe z tytułu podatków i opłat lokalnych wg. faktycznego wykonania.	stały wzrost
3	Podatek od nieruchomości – osoby prawne (stanowi składową dochodów podatkowych z tytułu podatków i opłat lokalnych wg faktycznego wykonania).	stały wzrost
4	Dochody budżetu jst na 1 mieszkańca w relacji do średniej województwa (%). (dochody budżetów gmin i miast na prawach powiatu).	stały wzrost
5	Dochody z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób prawnych na 1 mieszkańca wg stanu ludności na 31.XII danego roku (wg wykonania dochodów na 31.XII danego roku).	stały wzrost
6	Dotacje celowe na zadania własne i zlecone oraz programy unijne i inne środki (Dochody wg wykonania na 31 XII danego roku).	stały wzrost

**Źródło:** Opracowanie własne.

**Tabela 21** Ocena dynamiki rozwoju kapitału ludzkiego

Dynamika rozwoju kapitału ludzkiego		
Lp.	Wskaźnik/ miernik	Wartość zakładana
1	Bezrobotni zarejestrowani – ogółem, w tym powyżej 50 roku życia.	spadek
2	Bezrobotni zarejestrowani – kobiety.	spadek
3	Bezrobotni zarejestrowani z prawem do zasiłku.	spadek
4	Udział bezrobotnych zarejestrowanych poniżej 25 roku życia w liczbie bezrobotnych ogółem w % (XII danego roku).	spadek
5	Stopa bezrobocia w mieście / stopa bezrobocia dla województwa śląskiego	spadek
6	Saldo migracji ogółem / saldo migracji na 1000 osób ogółem.	Wzrost (zwiększanie napływu, zmniejszenie odpływu)

**Źródło:** Opracowanie własne.

**Tabela 22** Ocena dynamiki poziomu inwestycji.

<b>Dynamika poziomu inwestycji</b>		
Lp.	Wskaźnik/ miernik	Wartość zakładana
1	Liczba zintegrowanych węzłów przesiadkowych.	utrzymać
2	Podmioty gospodarki narodowej ogółem wpisane do rejestru REGON, w tym spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego (sektor prywatny i publiczny).	wzrost
3	Nowo zarejestrowane w rejestrze REGON podmioty gospodarki narodowej ogółem. (Wg grup sekcji PKD 2007).	wzrost
4	Wyrejestrowane z rejestru REGON podmioty gospodarki narodowej ogółem. (Wg grup sekcji PKD 2007)	spadek
5	Różnica : Nowo zarejestrowane w rejestrze REGON podmioty gospodarki narodowej ogółem / Wyrejestrowane z rejestru REGON Podmioty gospodarki narodowej ogółem.	spadek
6	Liczba wypadków i kolizji drogowych.	zmniejszyć
7	Liczba miejskich obiektów poddanych termomodernizacji.	zwiększyć

**Źródło:** Opracowanie własne.

**Tabela 23** Ocena wzrostu jakości życia.

<b>Wzrost jakości życia</b>		
Lp.	Wskaźnik/ miernik	Wartość zakładana
1	Liczba stowarzyszeń, organizacji i grup formalnych i nieformalnych.	Utrzymanie na poziomie zapewniającym utrzymanie właściwej jakości i tworzenia optymalnej wartości
2	Liczba mieszkańców (pobyt stały i czasowy) na grudzień danego roku.	wzrost
3	Liczba zmodernizowanych obiektów publicznych.	wzrost
4	Ilość przebudowanych dróg gminnych.	wzrost
5	Liczba budynków oczyszczonych z azbestu.	wzrost
6	Liczba obiektów wykorzystujących OZE.	wzrost
7	Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej.	wzrost
8	Ilość wyposażonych jednostek OSP.	wzrost
9	Liczba wybudowanej infrastruktury rekreacyjno sportowej.	wzrost
10	Wzrost dostępności do wysokiej jakości usług edukacji przedszkolnej – liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami.	wzrost
11	Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem.	wzrost
12	Liczba mieszkańców Gminy Łazy zaangażowanych w różne formy partycypacji	wzrost
13	Ilość wyświetleń miejskiej strony internetowej (rocznie).	wzrost o 10% rocznie
14	Ilość korespondencji wpływającej na skrzynkę PeUP.	wzrost o 15% rocznie



**ZAŁĄCZNIK 1 - LISTA UCZESTNIKÓW PRAC NAD TWORZENIEM  
STRATEGII ROZWOJU GMINY ŁAZY NA 2022-2030**

Opracowania wersji dokumentu dokonał zespół ekspertów z firmy doradczej OTTIMA plus Sp. z o.o. z Katowic przy współpracy z pracownikami Urzędu Miejskiego w Łazach.

Wstępna wersja dokumentu została następnie poddana ocenie i konsultacjom społecznym.

**ZESPÓŁ EKSPERTÓW**

dr hab. inż. Adam Jabłoński, Prof. uczelni

dr hab. inż. Marek Jabłoński, Prof. uczelni

**ZESPÓŁ UCZESTNICZĄCY W PRZYGOTOWANIU STRATEGII**

Ilona Pelon – Sekretarz Gminy

Anna Furman - Skarbnik Gminy

Małgorzata Wnuk - Kierownik Wydziału Finansowego Główna Księgowa

Małgorzata Jurkin - Kierownik Wydziału Ogólnoadministracyjnego

Małgorzata Głąb- Kierownik Wydział Inwestycji, Dróg i Zamówień Publicznych

Anna Gorgoń - Kierownik Wydziału Edukacji, Kultury, Sportu i Zdrowia

Joanna Popczyk - Kierownik Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska

Agnieszka Perkowska - Kierownik Wydziału Rozwoju i Komunikacji Społecznej

Krzysztof Pleban - Kierownik Wydziału Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego

Przemysław Hrehorowicz - Kierownik Wydziału Gospodarowania Nieruchomościami

Michał Utracki - Specjalista ds. Informatyzacji

Agnieszka Mucha- Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach

Adrian Kała - Dyrektor Ośrodka Sportu i Rekreacji w Łazach

Bogusława Serzysko - Dyrektor Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Łazach

Grzegorz Piłka - Dyrektor Miejskiego Ośrodka Kultury w Łazach

Marta Włosińska - Prezes Spółki PROMAX Sp. z o.o. w Łazach

Ewa Bulwa - Prezes Zarządu Promed Łazy Sp. z o.o.